

Sygn. akt I C 500/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Świerad

Protokolant: Martyna Miczek

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2021 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. M., W. M.

przeciwko (...) SA z/s w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) SA z/s w W. na rzecz powodów W. M. i K. M. solidarnie kwotę 53.938,71 zł (pięćdziesiąt trzy tysiące dziewięćset trzydzieści osiem złotych 71/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 53.925,16 zł (pięćdziesiąt trzy tysiące dziewięćset dwadzieścia pięć złotych 16/100) od dnia 18.04.2019 roku do dnia zapłaty,

II. umarza postępowanie w zakresie kwoty 52.691,32 zł (pięćdziesiąt dwa tysiące sześćset dziewięćdziesiąt jeden złotych 32/100),

III. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej (...) SA z/s w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 5.447,06 zł (pięć tysięcy czterysta czterdzieści siedem złotych 6/100) tytułem wydatków tymczasowo pokrytych ze środków budżetowych tut. Sądu,

IV. zasądza od strony pozwanej (...) SA z/s w W. na rzecz powodów W. M. i K. M. solidarnie kwotę 11.861 zł (jedenaście tysięcy osiemset sześćdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Monika Świerad

Sygn. akt I C 500/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26.10.2021 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie powodowie W. M. i K. M. domagali się zasądzenia od strony pozwanej (...) SA z/s w W. solidarnie kwoty 116.873,48 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia solidarnie na ich rzecz od pozwanej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Motywuując pozew podnieśli, że w dniu 23.03.2018 roku około godziny 10.50 w O. w budynku stolarni doszło do pożaru. W wyniku tego zdarzenia całkowitemu zniszczeniu uległ budynek zakładu stolarskiego oraz jego wyposażenie, w tym m.in. suszarnia drewna, maszyny stolarskie, elektronarzędzia i tarcica. W dniu zdarzenia powodowie byli objęci

polisą ubezpieczeniową od ognia i innych żywiołów w (...) SA. Według warunków polisy budynek został ubezpieczony sumą ubezpieczenia do 70.000 zł, natomiast maszyny i inne wyposażenie do 110.000 zł. Dnia 29.03.2018 roku powodowie zgłosili szkodę pozwanej, żądając zapłaty odszkodowania. W toku likwidacji szkody pozwana wypłaciła im 43.275,52 zł, w tym za budynek stolarni 16.072,84 zł, a za ruchomości stanowiące wyposażenie stolarni 27.202,68 zł. W związku z powyższym pozwana co do zasady uznała swoją odpowiedzialność za szkodę, natomiast sporna pozostaje wysokość odszkodowania. Powodowie podkreślili, że zlecieli opinię, według której wartość odtworzeniowa budynku wynosi 143.100 zł. Z kolei odszkodowanie za zniszczone ruchomości wynosi 82.400 zł. W tych okolicznościach co do ubezpieczonego budynku wysokość odszkodowania winna wynosić maksymalną sumę ubezpieczenia czyli 70.000 zł, pomniejszone o dokonaną przez ubezpieczyciela wypłatę tj. 16.072,84 zł czyli 53.927,16 zł. Natomiast utrata wartości zniszczonego wyposażenia wynosi 82.400 zł, co po odjęciu kwoty wypłaconej przez ubezpieczyciela tj. 27.202,68 zł daje kwotę 55.197,32 zł. Dodatkowo do odszkodowania powodowie doliczyli koszty uprzątnięcia pogorzelniska budynku, które według faktury wyniosły 7.749 zł.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Podniosła, że dokonała wyliczenia odszkodowania powodów w oparciu o dostarczoną dokumentację i zapisy ogólnych warunków ubezpieczenia. Zgodnie z § 18 ust. 3,4 OWU przy ustaleniu wysokości szkody uwzględnia się: koszt odbudowy, remontu, naprawy, wymiany, zakupu oraz koszty wymienione w ust. 2 dokumentuje się fakturą wraz z kosztorysem lub kalkulacją, koszty wytworzenia dokumentuje się kalkulacją kosztów wytworzenia. Ponadto stosownie do § 19 ust. 4 OWU w przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość odtworzeniowa, pod warunkiem przystąpienia - nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody - do odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia i faktycznego poniesienia przez ubezpieczonego kosztów z tego tytułu albo zakupu nowego mienia. Jeżeli ubezpieczony zrezygnuje z zakupu nowego mienia albo odstąpi od odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia, o czym ma obowiązek powiadomić (...), odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej. Jeżeli ubezpieczony przedmiot nie jest naprawiany (po szkodzie częściowej) ani wymieniany (po szkodzie całkowitej) bądź jeżeli części zapasowe produkowane seryjnie nie są już dostępne (przedmioty przestarzałe) odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody. Nadto na podstawie § 19 ust. 9.1 OWU jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu powstania szkody (niedoubezpieczenie) w przypadku szkody częściowej odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości tego mienia w dniu powstania szkody. Stosownie do polisy ubezpieczenia budynek został ubezpieczony wg wartości odtworzeniowej z sumą ubezpieczenia 70.000 zł. Zatem wartość odtworzeniowa budynku wg wyliczeń pozwanej to kwota 309.051,42 zł, a wyliczony na podstawie § 19 ust 9a OWU współczynnik niedoubezpieczenia wynosi $70.000/309.051,42 = 0, (...)$. Koszt naprawy budynku wyliczony na podstawie kosztorysu wynosi 157.110,87 zł a po uwzględnieniu zużycia technicznego (wartość rzeczywista) wynosi 76.874,35 zł. Zużycie techniczne ustalone zostało na poziomie 51,07. Wartość zużycia zostaje potrącona do czasu przedłożenia dokumentów potwierdzających dokonanie odbudowy mienia do stanu sprzed szkody na podstawie § 19 ust. 4 OWU. Po dokonaniu odbudowy nastąpi dopłata odszkodowania w tym zakresie, ale po uwzględnieniu niedoubezpieczenia. Na podstawie § 19 ust. 9 OWU zastosowano redukcję z tytułu niedoubezpieczenia: $76.874,35 \times 0, (...)$ = 17.412,04 zł. Ponadto w oparciu o § 19 ust.2 pkt 2 OWU w przedmiotowej sprawie potrącona została wartość pozostałości (złom blachy pokrycia dachowego) w kwocie 1339,20 zł, zgodnie bowiem z treścią w/w przepisu wartość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży. Mając powyższe na uwadze pozwana wypłaciła na rzecz powodów odszkodowanie za szkodę w budynku w kwocie 16.072,84 zł (17.412,04 - (...),20). Dalsze roszczenia z tego tytułu są nieuzasadnione a ciężar dowodu stosownie do art. 6 kc obciąża powodów, którzy nie przedstawiają żadnych dowodów na okoliczność wysokości szkody. W przedmiotowej sprawie odszkodowanie zostało wyliczone zgodnie z zawartą umową ubezpieczenia i ogólnymi warunkami ubezpieczenia regulującymi tę umowę. Pozwana zarzuciła też, że wyliczenie dochodzonej pozwem kwoty powodowie opierają na prywatnej opinii, nie stanowiącej podstawy do wyliczenia odszkodowania i nie uwzględniającej przepisów OWU i treści zawartej umowy ubezpieczenia. W związku z przedłożoną opinią dotyczącą wyceny maszyn i urządzeń stolarskich pozwana podniosła, że na podstawie § 19 ust. 4 OWU dokonała potrącenia wartości zużycia maszyn i urządzeń w wysokości

70% do czasu odkupienia mienia do stanu sprzed szkody. Po dokonaniu odkupienia nastąpi dopłata odszkodowania w tym zakresie. Ponadto maszyny i urządzenia pochodziły z lat 70-tych i 80-tych XX wieku a średni roczny stopień zużycia dla maszyn tego typu wynosił 10%. Od tak wyliczonej kwoty odszkodowania 31.778,28 zł potrącona została wartość pozostałości w kwocie 4575,60 zł na podstawie § 19 ust. 2 pkt 2 OWU. W przedmiotowej sprawie również maszyny i urządzenia ubezpieczone zostały w wartości odtworzeniowej. Odnośnie kosztów uprzątnięcia pozwana zarzuciła, że w zawiadomieniu z dnia 8.06.2018 r. zwróciła się do powodów o przedłożenie szczegółowego kosztorysu budowlanego, w którym należało wyszczególnić pozycje zawierające wykonane czynności robocze wraz z podaniem podstawy wyceny wg KNR osobno dla każdej pozycji, zawierające nakłady, ceny i wartości robocizny, materiałów oraz sprzętu. Powodowie przedłożyli jedynie fakturę nr (...) zawierającą jedynie kwotę kosztów uprzątnięcia, co uniemożliwia weryfikację i w tym zakresie powodowie uniemożliwili stronie pozwanej zakończenie postępowania likwidacyjnego.

Pismem z dnia 18.10.2021 roku strona pozwana oświadczyła, że dokonała wypłaty na rzecz powodów kwoty 51.837,24 zł w tym 44.940,32 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie maszyn i odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty naliczonych od dnia 24.04.2019 roku do dnia 15.10.2021 roku w kwocie 6.896,92 zł. Jej zdaniem skoro biegły wyliczył odszkodowanie za uszkodzenie maszyn i urządzeń na 72.143 zł, to po odjęciu już wypłaconej w likwidacji kwoty 27.202,68 zł, do dopłaty pozostało 44.940,32 zł z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Co do pozostałych żądań pozwu pozwana podtrzymała swoje stanowisko w sprawie. (k. 304)

Pismem z dnia 25.10.2021r. (k. 309) powodowie ograniczyli żądanie pozwu o kwotę 44.942,32zł. na którą złożyły się: kwota 44.940,32 zł. dokonanej wypłaty oraz kwota 2 zł. wynikająca z różnicy z wyceny biegłego (obniżenie za niedoubezpieczenie). Powodowie wniesli o zasądzenie solidarnie na ich rzecz kwoty 53.925,16zł. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania z uwagi na uznanie powództwa przez pozwaną w trakcie toczącego się postępowania.

Na rozprawie w dniu 26.10.2021r. powodowie podtrzymali dotychczasowe stanowisko, także w zakresie żądania odsetek. Cofnęli żądanie w zakresie zapłaty odszkodowania za uprzątnięcie terenu pogorzeliska tj. w zakresie kwoty 7.749zł. i w zakresie kwoty 44.940,32 zł.

Strona pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie żądania w zakresie kwot: 44.940,32 zł. i 7.749zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23.03.2018 roku około godziny 10.50 w O. w budynku stolarni doszło do pożaru. W wyniku tego zdarzenia całkowitemu zniszczeniu uległ budynek zakładu stolarskiego wynajmowanego przez powodów oraz maszyny i narzędzia stolarskie własności powodów.

Powodowie nie przystąpili do remontu spalonego budynku ani do naprawy spalonych maszyn.

(okoliczność bezsporna)

Za uprzątnięcie pogorzeliska powodowie zapłacili kwotę 7.749zł.

(dowód: faktura (...) k.15, 104)

Postanowieniem z dnia 27.03.2018r. umorzono śledztwo w sprawie uszkodzenia mienia w dniu 23.03.2018r. w miejscowości O. – D., powstałego w wyniku całkowitego spalenia się lokalu użytkowego – stolarni, gdzie zniszczeniu uległ budynek o pow. 471m. kw., maszyny i narzędzia stolarskie w postaci: piły formatowej, piły taśmowej, frezarko – czopiarki, frezarki, wyrównarki, grubościówki, tokarki, wiertarki poziomej szlifierki taśmowej, szlifierki stołowej, szlifierki do noży oraz suszarni, powodując tym samym szkodę w kwocie 185.000 zł. na szkodę W. M. oraz maszyny w postaci szlifierki szerokotaśmowej wraz z wyciągiem i osprzętem i strugarki czterostronnej, farb oraz lakierów i desek – tarcicy, powodując tym samym stary w kwocie 150.000zł. na szkodę A. W., gdzie łączna suma strat

wynosiła 335.000zł., co stanowi mienie znacznej wartości – wobec braku wniosku o ściąganie pochodzącego od osoby uprawnionej.

(dowód: postanowienie k. 120)

W dniu zdarzenia powodowie byli objęci polisą ubezpieczeniową od ognia i innych żywiołów, regulowanej ogólnymi warunkami ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów, ustalonymi uchwałą nr (...) Zarządu (...) SA z dnia 15.01.2016 r., zawartej z pozwaną. Według warunków polisy budynek został ubezpieczony sumą ubezpieczenia do 70.000 zł, natomiast maszyny i inne wyposażenie do 110.000 zł.

(dowód: polisa ubezpieczenia od ognia i innych żywiołów k. 8 – 9, 86 - 88)

Dnia 29.03.2018 roku powodowie zgłosili szkodę pozwaną, żądając zapłaty odszkodowania. W toku likwidacji szkody pozwana wypłaciła im 43.275,52 zł, w tym za budynek stolarni 16.072,84 zł, a za ruchomości stanowiące wyposażenie stolarni 27.202,68 zł.

(dowód: decyzje z dnia 27.04.2018r. k. 13, 102, 110, z 8.06.2018r. k. 10, 100, korespondencja k. 12, ustalenie wysokości odszkodowania k. 101)

Pismem z dnia 7.02.2019 roku, które ubezpieczyciel otrzymał dnia 12.02.2019 roku powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 114.124,48 zł w terminie 7 dni. W odpowiedzi na powyższe pismo ubezpieczyciel nie znalazł podstaw do dopłaty odszkodowania.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 14, 90, odpowiedź k. 11, 89)

Reklamacja powodów nie została uwzględniona.

(dowód: reklamacja k. 94 – 98, odpowiedź na reklamację k. 91 – 93)

Zgodnie z § 2 pkt 56 OWU stanowiącymi integralną część zawartej umowy wartość odtworzeniowa to wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszono:

a) w przypadku budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury lub nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadającą kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,

b) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia lub środków transportu – wartość odpowiadającą kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu, z wyłączeniem transportu ekspresowego, montażu oraz cła i innych tego typu opłat;

Natomiast zgodnie z § 2 pkt 57 wartość rzeczywista to wartość odtworzeniowa ubezpieczonego mienia pomniejszona o stopień zużycia technicznego.

W świetle § 18 ust 1 pkt 1 OWU wysokość szkody ustalana jest na podstawie cen z dnia powstania szkody: dla budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury, maszyn, urządzeń i wyposażenia, przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto – według wartości odtworzeniowej.

Zgodnie z § 19, (...) wysokość odszkodowania ustala się w granicach sumy ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności (...) ustalonych dla danego mienia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody ustalonemu zgodnie z zasadami określonymi w § 18, z zastrzeżeniem ustępów 2-13. Zgodnie zaś z § 19 ust 4 OWU w przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowi wartość odtworzenia, pod warunkiem przystąpienia - nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody - do odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia i faktycznego poniesienia przez

ubezpieczonego kosztów z tego tytułu albo zakupu nowego mienia. Jeżeli ubezpieczony zrezygnował z zakupu nowego mienia albo odstąpił od odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia, o czym miał obowiązek powiadomić (...), odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej. Jeśli ubezpieczony przedmiot nie był ani naprawiany (po szkodzie częściowej) ani wymieniany (po szkodzie całkowitej) bądź jeśli części zapasowe produkowane seryjnie nie były już dostępne (przedmioty przestarzałe), odszkodowanie zostanie wypłacane w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody.

Na podstawie § 19 ust. 9.1 OWU jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu powstania szkody (niedoubezpieczenie: 1) w przypadku szkody częściowej odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości tego mienia w dniu powstania szkody, 2) w przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie ogranicza się do wysokości sumy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem szkody lub odrębnie określonych w umowie ubezpieczenia limitów odpowiedzialności (...).

(dowód: OWU k. 59 – 70)

Budynek stolarni po pożarze nie został odbudowany. Uległ szkodzie całkowitej. Fundamenty budynku oraz warstwy posadzkowe budynku zostały również uszkodzone w trakcie pożaru. Na miejscu, w którym stał budynek stolarni aktualnie znajduje się parking. Wartość odtworzeniowa budynku wg stanu przed wystąpieniem szkody wynosi 292.514zł. Ubezpieczenie budynku zgodnie z polisą ubezpieczeniową zostało zadeklarowane w wartości odtworzeniowej z sumą ubezpieczenia 70.000zł. Współczynnik niedoubezpieczenia wynosi 0,2393 (70.000/292.514). Wartość odszkodowania z uwzględnieniem niedoubezpieczenia wynosi 69.998zł. Z uwagi na brak materiałów pozwalających na ustalenie zakresu nie wyceniono prac niezbędnych do posprzątania po pożarze.

Wartość rynkowa maszyn i urządzeń wg stanu przed wystąpieniem szkody wynosi 79.400zł. Wartość rzeczywista maszyn czyli wartość odtworzeniowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego wynosi 72.143zł. Wartość rynkowa pozostałości maszyn i urządzeń wg stanu na dzień oględzin wynosi 4.778zł. Wartość odtworzeniowa budynku stolarni wg stanu przed wystąpieniem szkody wynosi 292.514zł. Wartość rynkowa pozostałości pokrycia dachowego wynosi 1.021zł.

(dowód: opinia biegłych mgr inż. arch. A. B. (1) k. 162 – 192 wraz z opiniami uzupełniającymi k. 240 – 241, 256 - 257 i rzeczoznawcy majątkowego B. M. (1) k. 193 – 210, wraz z opinią uzupełniającą k. 276 - 287)

W dniu 15.10.2021r. pozwana dokonała wypłaty na rzecz powodów dalszej kwoty 51.837,24 zł w tym 44.940,32 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie maszyn i odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty naliczonych od dnia 24.04.2019 roku do dnia 15.10.2021 roku w kwocie 6.896,92 zł.

(dowód: decyzja z dnia 15.10.2021r. k. 305)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedstawione przez strony, w tym dokumenty dotyczące postępowania likwidacji szkody, których moc dowodowa nie budziła wątpliwości Sądu.

Okoliczności wysokości poniesionej szkody przez powodów, Sąd ustalił na podstawie opinii biegłych mgr inż. arch. A. B. (1) i rzeczoznawcy majątkowego B. M. (1) wraz z opiniami uzupełniającymi. Sąd uznał złożone opinie za rzetelne, wyczerpujące, nie znajdując podstaw do dalszego ich uzupełniania, w szczególności w zakresie całkowitego zniszczenia budynku stolarni.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

O zakresie odpowiedzialności ubezpieczyciela decyduje umowa ubezpieczenia oraz treść ogólnych warunków ubezpieczenia oraz przepisy kodeksu cywilnego.

Powodowie dochodząc odszkodowania od strony pozwanej odwołali się do umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów, regulowanej ogólnymi warunkami ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów, ustalonymi uchwałą nr (...) Zarządu (...) SA z dnia 15.01.2016 r., zawartej z pozwaną. Niesporne między stronami było to, że dnia 23.03.2018 roku doszło o pożaru w miejscowości O., w wyniku którego spaleni uległ budynek stolarni wynajmowany przez powodów oraz maszyny i narzędzia stolarskie własności powodów. Pozwana nie kwestionowała wystąpienia zdarzenia losowego objętego ubezpieczeniem. W tej sprawie nie budziła zatem wątpliwości legitymacja czynna powodów. Podkreślenia wymaga, że uprawnienie powodów w tym zakresie nie było kwestionowane przez pozwaną, skoro niesporną część odszkodowania wypłaciła powodom na skutek zgłoszenia roszczenia w postępowaniu likwidacyjnym.

Spór stron koncentrował się wokół wysokości należnych powodom roszczeń, w kontekście regulacji OWU zawartej w § 19, który rozstrzygał kwestie ustalenia wysokości odszkodowania, w tym w zakresie wartości odtworzeniowej zniszczonego mienia i zastosowania przez ubezpieczyciela przy wyliczeniu odszkodowania za budynki określonej w § 19 ust 9 pkt 1 OWU zasady zmniejszenia odszkodowania w przypadku szkody częściowej mienia niedoubezpieczonego.

Na wstępie należało podkreślić, że swoje roszczenie odszkodowawcze powodowie rozbili na trzy składowe tj: odszkodowanie za zniszczone maszyny, urządzenia i wyposażenie, co do których w umowie ubezpieczenia sumę ubezpieczenia wg wartości odtworzeniowej określono na 110.000 zł, odszkodowanie za zniszczenie ubezpieczonego budynku, co do którego w umowie ubezpieczenia sumę ubezpieczenia wg wartości odtworzeniowej określono na 70.000 zł oraz odszkodowanie za koszty uprzątnięcia pogorzeliiska w kwocie 7.749 zł

W świetle § 18 ust 1 pkt 1 OWU wysokość szkody ustalana była na podstawie cen z dnia powstania szkody: dla budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury, maszyn, urządzeń i wyposażenia, przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej lub księgowej brutto – według wartości odtworzeniowej.

Ponadto zgodnie z § 19 ust 4 OWU w przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej, podstawę ustalenia wysokości odszkodowania stanowiła wartość odtworzenia, pod warunkiem przystąpienia – nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody – do odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia i faktycznego poniesienia przez ubezpieczonego kosztów z tego tytułu albo zakupu nowego mienia. Jeżeli ubezpieczony zrezygnował z zakupu nowego mienia albo odstąpił od odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia, o czym miał obowiązek powiadomić (...), odszkodowanie wypłacano w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej. Jeśli ubezpieczony przedmiot nie był ani naprawiany (po szkodzie częściowej) ani wymieniany (po szkodzie całkowitej) bądź jeśli części zapasowe produkowane seryjnie nie były już dostępne (przedmioty przestarzałe), odszkodowanie wypłacano w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody.

Zgodnie z § 2 pkt 56 OWU to wartość odtworzeniowa to wartość odpowiadająca

kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszono:

a) w przypadku budynku, budowli, lokalu, obiektu małej architektury lub nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadającą kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,

b) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia lub środków transportu – wartość odpowiadającą kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu, z wyłączeniem transportu ekspresowego, montażu oraz cła i innych tego typu opłat;

Natomiast zgodnie z § 2 pkt 57 wartość rzeczywiista to wartość odtworzeniowa ubezpieczonego mienia pomniejszona o stopień zużycia technicznego.

W przedmiotowej sprawie nie budziło wątpliwości, że powodowie w terminie 12 miesięcy od pożaru nie przystąpili ani do remontu spalonego budynku, ani do naprawy spalonych maszyn. Brak odbudowania budynku i występowania na tym miejscu parkingu potwierdziła A. B. w swojej opinii k. 163. Odszkodowanie winno zatem zostać wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia, stosownie do § 19 ust 4 OWU.

Co do wysokości odszkodowania za zniszczony w pożarze budynek:

Przede wszystkim jak wynika z wniosków biegłego A. B., które tutaj Sąd w pełni podzielił jako jasne precyzyjne i wyczerpujące, budynek w wyniku pożaru uległ całkowitemu zniszczeniu. W wyniku wysokiej temperatury swoją stateczność i wytrzymałość utraciły ściany fundamentowe, fundamenty oraz warstwy posadzkowe. Nastąpiła zatem w zakresie budynku wbrew twierdzeniom pozwanej szkoda całkowita. O całkowitym spaleniu lokalu użytkowego stolarni mówił też organ dochodzeniowy umarżając śledztwo - k.120

Biegła A. B. wyjaśniła też na podstawie jakiego projektu budowlanego oceniała wartość odtworzeniową budynku, podkreślając, że był to projekt przedstawiony przez powodów wraz z dokumentacją zdjęciową, uwzględniający kompleksowy remont i rozbudowę tego budynku z 2005 roku. Zarzuty pozwanej, iż biegły powinien bazować na materiale i obmiarach sporządzonych na potrzeby postępowania likwidacyjnego nie wytrzymały wyczerpujących wniosków biegłej zawartych w opinii uzupełniającej. Biegła podkreśliła również, że korzystała z obmiarów pozwanej z postępowania likwidacyjnego - k. 241. Natomiast sama skorygowała dach zgodnie z dokumentacją zdjęciową. Biegła wyjaśnia dlaczego przyjęła mniejsze niż pozwany zużycie budynku, podkreślając, że po dokonaniu gruntowego remontu i rozbudowy w 2005 roku doszło do podniesienia wartości budynku. Dlatego w ocenie Sądu wskaźnik zużycia nie może być odnoszony tylko do daty powstania budynku w latach 70 tych XX wieku jak chce pozwana, bez uwzględnienia remontu i rozbudowy. Pozwana zainteresowana wynikiem tego postępowania celowo zmierzała do zaniżenia wartości szkody.

W przypadku szkody całkowitej w budynku wbrew twierdzeniom pozwanej nie można zastosować ograniczenia z § 19 ust 9 pkt 1 OWU, obniżając odszkodowanie w związku z niedoubezpieczeniem przedmiotu ubezpieczenia, gdyż regulacja ta dotyczy tylko szkody częściowej.

Nawet jeśli doszło do niedoubezpieczenia budynku jak wykazało to postępowania, bo sumę ubezpieczenia budynku wskazano na 70.000 zł, podczas gdy z opinii A. B. i B. M. wynika, że wartość odtworzeniowa budynku wg stanu przed wystąpieniem szkody wynosi 292.514 zł, to w przypadku szkody całkowitej zgodnie z § 19 ust 9 pkt 2 OWU jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu powstania szkody (niedoubezpieczenie): w przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie ogranicza się do wysokości sumy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem szkody lub odrębnie określonych w umowie ubezpieczenia limitów odpowiedzialności (...).

Od kwoty 292.514 zł zgodnie z § 19 ust 2 pkt 2 OWU odliczono wartość pozostałości, które mogły zostać przeznaczone do dalszego użytku czyli 1.021 zł, co dało 291.493 zł. Kwota ta i tak przekracza sumę ubezpieczenia, więc ubezpieczyciel odpowiada tylko do kwoty 70.000 zł.

Skoro pozwana w toku likwidacji szkody za zniszczony budynek wypłaciła powodom 16.072,84 zł, do zasądzenia pozostało 53.927,16 zł (70.000 zł - 16.072,84 zł), a po ograniczeniu pismem z dnia 25.10.2021r. i na rozprawie w dniu

26.10.2021r. o kwotę 2 zł. (obniżenie za niedoubezpieczenie) dało żadaną kwotę 53.925,16 zł. Co do kwoty 2zł. na podstawie art. 355 kpc, w tym zakresie postępowanie umorzono gdyż orzekanie w tym przedmiocie stało się zbędne.

Co do odszkodowania za zniszczone maszyny:

W przypadku maszyn stolarskich powodów ubezpieczonych do sumy ubezpieczenia 110.000 zł, to uległy one całkowitemu zniszczeniu i nie zostały przez powodów naprawione, przedstawiając tylko wartość złomu. Zatem stosownie do § 19 ust 4 OWU odszkodowanie należne powodom winno być wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej przedmiotu ubezpieczenia na dzień powstania szkody. Stosownie do wskazań § 2 pkt 56 i 57 biegła B. M. wskazała wartość maszyn nowych lub prawie nowych z 50% stopniem zużycia technicznego tych maszyn. Wartość rzeczywista tych maszyn czyli wartość odtworzeniowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego wynosiła 72.143 zł. Natomiast wartość złomowa tych urządzeń po pożarze wynosi 4.778 zł, o które odszkodowanie należy pomniejszyć - § 19 ust 2 pkt 2 OWU. Szkoda powodów z tego tytułu wynosi zatem 67.365 zł (72.143 – 4478 zł). Ubezpieczyciel wypłacił już w toku likwidacji szkody 27.202,68 zł z tego tytułu, zatem szkoda nie została zlikwidowana do kwoty 40.162,32 zł.

Niemniej jednak pozwana w tym zakresie uznała powództwo do kwoty 44.940,32 zł, wypłacając powodom odszkodowanie w takiej wysokości. Na podstawie art. 213 § 2 k.p.c. sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

W związku z wypłatą przez pozwanego powodom kwoty 44.040,32 zł w toku sprawy i cofnięciem żądania w tym zakresie, na co pozwana wyraziła zgodę, na podstawie art. 355 kpc, w tym zakresie postępowanie umorzono.

Co do odszkodowania za uprzątnięcie terenu pogorzelniska:

Powodowie cofnęli żądanie odszkodowania za koszty uprzątnięcia pogorzelniska w kwocie 7.749 zł, według dołączonej przez nich faktury (...) z k.15, na co pozwana wyraziła zgodę i dlatego na podstawie art. 355 kpc, w tym zakresie postępowanie umorzono.

Postępowanie zatem umorzono co do kwoty 52.691,32zł. (44.940,32zł + 2zł. + 7.749zł.).

Co do odsetek:

Sąd przyznał też zgodnie z żądaniem powodów odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia złożenia pozwu co miało miejsce dnia 18.04.2019 roku poprzez nadanie przez powodów przesyłki listowej.

Zgodnie z § 22 ust 1 i 2 OWU (...) wypłacało odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym. A gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności (...) albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłacano się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania (...) wypłaca w terminie określonym w ust. 1.

Powodowie zgłosili roszczenia o odszkodowanie ubezpieczycielowi jeszcze w marcu 2018 roku. Ubezpieczyciel dokonał powodom wypłaty odszkodowania według własnych wyliczeń, konsekwentnie odmawiając zwiększenia wysokości przyznanych sum. Ponadto pismem z dnia 7.02.2019 roku, które ubezpieczyciel otrzymał dnia 12.02.2019 roku powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 114.124,48 zł w terminie 7 dni. Od upływu tego wyznaczonego przez powodów terminu pozwana pozostaje w zwłoce. Powodowie mogli zatem określić początek naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia złożenia pozwu.

Podkreślenia wymaga, że od kwoty 44.490,32 zł, którą pozwana wypłaciła powodom dnia 15.10.2021 roku również policzono odsetki. Pozwana policzyła je w okresie od 24.04.2019 do 15.10.2021 roku na kwotę 6.896,92 zł. Sąd zweryfikował to wyliczenie w kalkulatorze odsetkowym dostępnym w Internecie od dnia złożenia pozwu 18.04.2019

roku do dnia 15.10.2021 roku co dało 6.910,47 zł. Pozwany winien zatem powodowi dopłacić z tytułu odsetek 13.55 zł (6.910,47 - 6.896,92 zł).

W tych okolicznościach powództwo uwzględniono do łącznej kwoty 53.938,71 zł (53.925,16 zł + 13,55 zł).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 98 kpc. Powodowie w znacznym zakresie wygrali proces. Stopień wygarnia sprawy wynika z tego, że pozwana dopiero na ostatnim etapie postępowania dokonała wypłaty części świadczenia, dlatego w tym zakresie została uznana za przegrywającą proces. Taki pogląd jest ugruntowany w orzecznictwie. Z żądanej pozwem kwoty 116.873,48 zł uwzględniono 98.878,32 zł (53.938,71 + 44.940,32 zł). Pozwana zwróci zatem powodowi solidarnie opłatę od pozwu od uwzględnionego roszczenia czyli 4.944 zł (5% z 98.878,32 zł), uiszczoną zaliczkę na koszt opinii biegłego w kwocie 1.500zł oraz kwotę 5.417 zł kosztów zastępstwa prawnego. Pozwana pokryje też koszty opinii biegłych wydatkowane ze środków budżetowych tymczasowo w kwocie 5.447,06 zł.

SSO Monika Świerad